

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

340. An actus resignationis talis maneat in suo robore, cùm regula de hoc nihil dicat, sed solùm irritetur ibi actus Collationis vitalis resignationis factus, qui utique est distinctus ab actu ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

lam. §. *affinitatis. Instit. de nupt.* Hanc sententiam tenent Paris. *loc. cit.* à n. 15. citans Sarn. *hic q. 19.* Mandos. *q. 12.* Rebuff. *in pr. hic gl. 4.* Chok. *n. 24.* dicens, illam tradi ab omnibus (subintellige, dum beneficia permutata sunt inæqualia) Tond. *cit. n. 6.* (qui tamen *n. 4.* testatur, contrarium esse in Gallia, ubi resignationes hæ permutationis gratiã factæ, & collationes Ordinariorum vigore resignationum talium mutuarum coram illis factarum per infirmos eximantur ab observatione hujus regulæ) Pirh. *cit. n. 32.* Azor. *cit. q. 4.* & alii passim. Proceditque responsio non solum in permutatione beneficiorum disparium & inæqualium; dum nimirum infirmus beneficium suum pingue permutat cum confanguineo vel amico suo, dante ei beneficium suum tenue (in quo casu manifesta fraus præsumitur, ut bene Paris. *loc. cit. n. 20.*) sed etiam dum beneficia permutata sunt æqualia. Paris. *n. 21.* Pirh. Azor. *ll. cit.* Tond. *n. 7.* Chok. *cit. n. 24.* citantes Rebuff. *hic gl. 4. n. 5.* Mand. *hic q. 13. per tot.* Achill. de Grass. *decis. 376. alias decis. 1. ad hanc reg.* contra Sarnens. seu Gomes. *hic q. 19.* cujus opinionem, quam magis æquam & benignam, ut ait Gonz. *gl. 14 n. 57.* sequitur idem Gonz. *ibid.* Tum quia regula indistinctè & indefinitè loquitur de resignatione facta permutationis causã. Paris. *n. 22.* Tond. *n. 8.* Pirh. Azor. *ll. cit.* Tum quia, ut dictum, saltem ratio altera regulæ de hæreditaria successione perseverat. Unde dato, Regulam hanc esse pænalem & odiosam, ut vult Gomes. adeoque strictè capiendam ad casum fraudis; certum tamen est, mentem legislatoris attendendam, quæ non solum fraudes excludere voluit, sed & providere, ne beneficia fiant hæreditaria. Chok. *loc. cit.* Quin & contingere posse fraudem in permutatione æqualium, seu æqualis valoris, ostendit Tond. *loc. cit. n. 8.* dum nimirum infirmi ad fraudandos Ordinarios, vel graduatos, quibus afficeretur beneficium ærotantis in eo mense, turno vel articulo, non autem beneficium compermutatum, quod forsân esset de jure patriciatis laicalis, facerent talem permutationem. Unde jam, si resignans ex causa permutationis, tam dum beneficia sunt inæqualia, quàm dum sunt paria, moriatur infra 20. dies, beneficium illius alteri tertio conferri poterit. Tond. *cit. n. 6.* neque per hoc alteri compermutanti superstiti causatur præjudicium; cum hic ipso jure remanebit in titulo & possessione pristina sui beneficii. Chok. *hic n. 25.*

5. Quartò, in resignationibus, quæ fiunt reservatis omnibus fructibus. Pirh. Azor. *ll. cit.* Paris. *n. 25.* citantes Sarn. *hic q. 20.* Mandos. *q. 14.* loquitur enim regula generaliter de resignatione; reservatio autem fructuum non immutat naturam resignationis, & in hoc quoque casu militat ratio successio- nis, quin & fraudis; cum reservatio fructuum sit quædam palliata fraus ad effectum circumvenien- di collatores & expectantes; imò major fraus frequentiorque fraudis occasio hic considerari poterit; cum infirmus, qui dubius est, an supervivere, an mori debeat, facilius inducatur ad resignandum hoc modo, quàm purè & nullis fructibus retentis. Paris. *n. 26.* Idem est de resignatione facta sub reservatione dimidiæ partis fructuum; cum urgeat eadem ratio. Paris. *n. 28.* Azor. *loc. cit.* Pirh. *cit. n. 32.* lo- quens etiam de parte fructuum, abstrahendo à medi- etate illorum. Idem est ob eandem rationem de resignationibus factis sub pensione. Paris. *n. 29.* ci- tans Rebuff. *in pr. ad hanc reg. gl. 3. in principio.*

6. Quintò, in resignationibus commendarum ob

clara regulæ verba: aut illius commenda cessent. Paris. *n. 30.* Tamen enim cessaret ratio fraudis; cum nec expectantes acceptare, nec collatores ordinari conferre valeant beneficia reservata, qualia sunt commenda; militat tamen altera ratio successio- nis. Paris. *n. 34.* Adeoque etiam, antequam dicta verba essent adjecta regulæ, tamen judicavit Rota in Pampelonensi, & in alia Veronensi. *Parochial.* habere locum hanc regulam etiam in resignationibus commendarum. Paris. *cit. n. 34.*

Quæstio 338. Quenam collationes compre- hendantur sub hac regula, seu de qua colla- tione loquatur hæc regula, dum ait: quòd, quacunque auctoritate conferatur benefi- cium, collatio est nulla?

1. Respondeo primò in genere: comprehenduntur collationes omnes, seu à quocunque factas, Paris. *ll. 12. q. 13. n. 1.* citans Sarn. Mandos. Rebuff. ac dicens esse communem.

2. Respondeo secundo in specie: comprehendunt itaque collationes factas à capitulo. Paris. *cit. n. 1.* ci- tans Rebuff. *hic gl. 12. n. 3.* Item factas ab Episcopo, & quocunque inferiore collatore. Paris. & Rebuff. *ll. cit.* Item factas per Cardinales; ubi enim agitur de fraude vitanda, comprehenduntur & Cardina- les, ut dictum supra Paris. *cit. q. 13. n. 2.* Item factas per legatum Apostolicum. Paris. *n. 3.* citans Rebuff. *conf. 72. n. 8.* Unde jam, cum collationes in vim ta- lis resignationis factæ sint nullæ, non possunt habe- ri ratæ; sed oportet, ut de novo conferatur benefi- cium per mortem, seu tanquam vacans per obi- tum, ut recipiens illud sit tutus in foro fori, & in fo- ro poli. Paris. *loc. cit. n. 6.* citans Rebuff. *gl. 13. in fine.*

Quæstio 339. An regula etiam loquatur de consensu resignataris; sive an, si resignans in favorem reservatã sibi pensione moriatur post 20. dies à præstito suo consensu, ante iam 20. dies à præstito consensu resignataris, locum habeat regula, & beneficium vacet per obitum?

Respondeo negativè. Paris. *ll. 12. q. 11. n. 2.* citans Rotam in Ferrariensi. de anno 1561. regula enim, ut patet, loquitur tantum de consensu resignantis. Unde dici potest hic casus omisus à regula, & subiectus juris communis dispositioni, & per consequens, etiam si resignans moriatur infra 20. dies à consensu præstito per resignatarium, modò supervixerit 20. dies à consensu suo, beneficium vacabit per resignationem. Paris. *loc. cit. n. 4.*

Quæstio 340. An actus resignationis istius- modi maneat in suo robore, cum regula de hoc nihil dicat, sed solum irriterur ibi actus collationis vi talis resignationis factus, qui utique est distinctus ab actu resignationis?

Respondeo annullari quoque ipsam resignatio- nem. Lott. *l. 3. q. 15. n. 4.* cum enim isti duo actus, nimirum actus collationis vi resignationis talis factus, & ipsa resignatio sint actus corespectivi, uno sublato seu irritato, sublatus censetur & alter, ut jam nihil referat, quòd in specie de resignatione dicat regula; cum enim resignatio sit necessaria ad inducendam ex ea vacationem, & successivam col- lationem, improbatã collatione, quæ est ultimus fi- nis

nīs resignantis, improbatā simul censetur & resignatio. Et certē, si in casu hujus regulā sustineretur resignatio, opus esset etiam sustinere ejus effectum, qui est vacatio ex hac causa; sed hoc falsum est, cum regula dicat, vacare per obitum, & impossibile sit, ut dictum aliās, ex eadem persona duas vacationes constituere, cum prima impediatur sequentem. Ita ferē Lott. *loc. cit. à n. 5.*

Questio 341. An, & qualis infirmitas requiratur, ut locum habeat regula?

Respondeo tamē, ut intraret regula hęc, attentis ejus verbis: in infirmitate constitutus: olim ante Clem. VII. requireretur, ut resignans tunc, quando faciebat resignationem, seu pręstabat consensum resignationi, esset actu infirmus, ita ut, si sanus beneficium suum resignasset, & dein ex superveniente vulnere aliove casu, vel etiam infirmitate, intra 20. dies à facta resignatione mortuus fuisset, beneficium non vacasset per obitum, sed per resignationem. Azor. *p. 2. l. 7. c. 28. q. 3. Pith. de renunc. n. 33. Paris. l. 12. q. 6. n. 1. & 2. citans Sarnenl. hic q. 12. Rebuff. hic gl. 2. n. 2.* Hodiedum tamen, hoc est, post Clem. VII. ad hanc usque diem, ob adjectas à dicto Pontifice aliisque ejus Successoribus particulas illas: *etiam vigore supplicationis, dum esset sanus, signata, & postea infra 20. dies &c.* (quas particulas adjici, seu quam extensionem regula fieri necesse erat, cum contra novam malitiam novo opus sit remedio, ob fraudes nimirum, quæ aliās fieri possent & fiebant, ut huic regulæ rarus esset locus, dum beneficiati adhuc sani procurarent, ut signarentur supplicationes resignationum, quas penes se tenerent, & postea constituti in infirmitate præstarent consensum, & sic eluderetur regula, quia dicerent, se adhuc sanos resignasse. Pith. *cit. n. 33. Paris. cit. q. 6. n. 6.*) ex stylo & praxi recepta id non requiritur, sed sufficit eum, qui resignavit, etiam dum esset sanus, infra 20. dies à sua resignatione, seu præstiti consensu per se, vel procuratorem suum decedere morte naturali. Paris. *cit. q. 6. n. 5. & seq. & potissimum n. 25. in fine. Castrop. de benef. d. 6. p. 5. §. 3. n. 4. Chok. n. 17. & 31. Azor. cit. q. 3. Pith. cit. n. 33.* cum communi. Multo que jam minus requiritur infirmitas eo tempore, quo fit vel expeditur mandatum, vel instrumentum mandati ad resignandum. Chok. *cit. n. 15.* contra Gomef. *hic q. 12.* Adeo que jam, si hæc doctrina vera, ferē frustraneum est, ad alteram quæstionis partem respondere, & examinare, num infirmitas, in qua resignavit, vel consensum præbuit resignationi, fuerit levis, an gravis, an podagra, an febris, an vulnus; num facta resignatio in decrepito senio (dum senes, licet non inter infirmos, tamen inter debiles numerantur) nam facta in periculo solum mortis, aliunde, quam ex infirmitate aut senio imminenti, puta tempore prælii, tempestatis, insidiarum, contagionis, itineris ad bellum, vel etiam ad singulare certamen, vel etiam in metu sententiæ privatiæ, de quo expressè Chok. *n. 16.* & de quibus omnibus aliās variè disputant, limitant, vel regulam extendunt AA. ut videre est apud Azor. *totā sere q. illa 3.* Id inquam, supervacaneum est; cum etiam si sanus, si juvenis (ut expressè Azor. *loc. cit. Paris. n. 23.*) extra omne periculum mortis constitutus (ut expressè Chok. *n. 17. in fine*) resignavit, & quocumque demum casu, sive ex senio, sive ex vulnere, sive alio modo violento (puta in duello, vel in insidiis

occisus) vel casuali (puta casu ex alto decidens submersus, sumpto veneno &c.) moriatur intra 20. dies, locum habeat regula. Chok. *cit. n. 15. Azor. cit. q. 3. Paris. l. 8. singula enucleatè examinans.*

2. Nihilominus Engels *ad rit. de prob. n. 30.* in contrarium sentit, nimirum, Quod considerando verba & mentem regulæ, videatur debere esse infirmitas tempore resignationis, & quidem talis, ex qua resignans moriatur, aut saltem timeat se moriturum, aliās probabiliter non resignaturus. Adcoque doctrinam Parisii & aliorum ei in hærentium, nisi praxi Curia Romanæ recepta sit (ut etiam esse eam de stylo communi testantur Castrop. Paris. & alii) difficulter cum verbis regulæ consistere posse, utpote quæ dicitur regula de infirmis resignantibus, & in qua dicitur: *si de ipsa infirmitate decesserint.* Et si id, nimirum, ut docent hi AA. quoddam sufficit resignasse etiam extra infirmitatem, & decessisse quomodocumque; intra 20. dies à resignatione, intendissent posteriores Pontifices, nullam in recentiore hac regula mentionem facere debuissent de infirmis resignantibus, & ex ipsa infirmitate decedentibus, sed solum de resignatione & morte infra 20. dies post resignationem contingente. Sed neque in resignationibus beneficiatorum extra timorem mortis constitutorum locum habere rationes regulæ. Verba autem illa regulæ: *vigore supplicationis; dum esset sanus signata;* hanc habere interpretationem ex stylo Curia Romanæ (ubi is, ut dictum aliās, est resignationis modus; ut resignans porrigat supplicationem, quæ si placeat Papæ, signatur, seu subscribitur per eum; *sicut ut petitur;* necdum tamen omnino perfecta est resignatio; sed in super post signatam supplicationem debet resignans in Curia vel Cancellaria, per se aut Procuratorem, iterum in resignationem expressè consentire, & juramentum addere, quod omnia siue fraude acta sint. De quo vide Paris. *l. 8. q. 8.*) quoddam Papa solum per hoc velit dicere; infirmitatem & lapsum 20. dierum non debere computari à die porrectæ aut signatæ supplicationis, sed à die præstiti consensu. Unde appareat per verba illa à posterioribus Pontificibus regulæ inserta nihil esse de regula circa qualitatem infirmitatis in resignatione requisitam abrogatum; sed tantum declaratum, à quo tempore 20. illi dies numerandi. Ita ferē Engels.

Questio 342. An regula quoque locum habeat in eo, qui infra 20. dies à resignatione defungitur morte civili, puta, quia ducit uxorem, proficitur in religione, consequitur, & incipit pacifice possidere aliud beneficium incompatible &c.

Respondeo negativè. Pith. *ad rit. de renunc. n. 33. Chok. ad hanc reg. n. 16.* cum statutum loquens de morte, intelligatur de naturali, nec extendatur ad civilem, juxta gl. & text. in c. susceptum. de rescrip. in 6. Chok. *loc. cit.* Sic etiam, dum quis non resignavit beneficio, sed eo privatus est per sententiam Judicis, & beneficium collatum alteri, moriatur dein infra 20. dies à privatione, locum non habet regula; cum vacatio, quæ fit per privationem, differat à vacatione per resignationem, Pith. *loc. cit. Paris. n. 30.* secus autem est, si privandus ob crimen beneficio resignet, & dein moriatur infra 20. dies, locum enim tunc habebit regula. Chok. *cit. n. 16. Paris. n. 29. Pith. loc. cit.* Et fontè de eo dubitari potest, qui postquam resignavit, infra 20. dies crimen committit;